

Te Wāhanga Ako Kaupae 1

Te Pūrongo Aromatawai ā-Waho 2025

Te Marautanga o Aotearoa	Te whakamahi pāngarau hei whakaoti rapanga o te ao o te akonga.
Te Rā Aromatawai	29 o Oketopa 2025
Te Momo Aromatawai	Kete Manarua
Ngā/Te Paerewa Paetae	32412

Te Wāhanga 1: He Tirohanga Whānui

E toru ngā huarahi matua i kitea e whakatutuki ai te taura i nga mahi o te kete manarua:

Huarahi 1. I āta whakaritea e ētehi o ngā kaiako ngā mahi katoa mā te taura hei whakatutuki i ngā mahi mō te kete manarua. Ahakoa i tutuki, kāore i tōtōpu te whakamārama, kaore i hōhonu hoki te māramatanga o ngā mahi ki ngā taura.

Huarahi 2. I whakarite ētehi atu kaiako i te pūāhua me te anga hei mahi, ā, nā te taura anō āna mahi i tohu. I tino ruku ēnei taura ki ngā pūāhua i hāngai ki te ao o te akonga. I tino eke ēnei taura.

Huarahi 3. Ko tā etehi atu kaiako i tuku mā te taura te pūāhua me ngā mahi katoa hei whakarite. Nā te kaiako te anga hei mahi i whakarite e hāngai ai nga tūhuratanga ki te kete manarua. I tino eke hoki ēnei taura, i whai hua hoki ai ngā mahi pāngarau ki te ao ake o te akonga.

Te Wāhanga 2: He kōrero mō te Paerewa

32412: Te whakamahi pāngarau hei whakaoti rapanga o te ao o te ākongā.

Te Aromatawai ā-Waho:

I puta mai ngā kitenga e whai nei.
Te ringa arahi ā te Kaiako:
<i>“Mehemea e mārama ana te kaiako, ka kitea tōna māramatanga i roto i ngā mahi a ngā taura. Ko te anga i whakaritea e te kaiako (ahakoa kāre e kitea he tohutohu) te anga mo ngā</i>

tauira katoa, ka whai wāhi te tauira ki te whakaatu i tōna māramatanga, tōna auahatanga, ōna pūkenga ahakoa pea, kātahi anō ka timata ki te tipu”

“Kua eke ētahi atu tauira ki te taumata ahakoa ka āta arahina e te kaiako ki ia wahanga o te mahi pēra i te TAPa” “...Heoi anō, ko ētehi o ngā mahi he nui kē atu ngā mahi a te Kaiako i tā ngā mahi a te ākongā.”

Pūahua o ngā mahi

I whai hua ngā pūahua e kite ai te hāngai o ngā mahi pāngarau ki te ao ake o te akonga.

“he ngawari te kite i whai hua te horopaki i tīpakohia e te kaiwhakaako pēnei i te kohi pūtea, te whakarite haerenga, te waihanga tīpare”

“Ko ngā mahi i tino eke ko ngā mahi na te tauira te pūahua, nāna i whakawhanake kia kawea te māramatanga mo ngā whenū pāngarau e tuia nei ki roto i tana pūahua”

Whakamārama ngā mahi

Me mātua whakamārama te tauira i āna mahi, i ngā ture e whakamahia ana e ia. Me whakamāori hoki ngā otinga, ngā putanga me ngā aronga e whakahāngai ki te rapanga.

“Ka whakakōrero te ākongā i āna mahi i te roanga o te kete manarua.”

“He rawe te tuku pikitia mai kia kitea ai e te kaimaaka i ngā hua o te mahi, heoi i wareware ki te whakamārama i te mahi pāngarau o roto pēnei i te hanga raumata.”

“Ruarua noa iho i whakaputa ture, i whakamahi i te ture kia puta he māramatanga whaitake ki te pūahua me te whakaatu i te māramatanga kia puta te uara o taurangi whirinaki (y) i te taurangi motuhake (x), he uara taurangi motuhake x i te taurangi whirinaki y”

Me eke ki te Taumata 4

“Ko tā te mahi a te Kaiako kia whakapakari ake i ēnei mahi ko te āta whakatau i te taumata mahi o te hei mahi- ko ētehi o ngā mahi i kitea kei te taumata 2, taumata 3 kē kua ko te taumata 4.”

Ngā mahi kauwhata

“Pai te mahi tātai, tautohu i te mōkito, mōrahi, tauwenga / tau toharite. Pai hoki ēra i mahi i ngā hauwha runga me te hauwha raro. Pai te tā i ngā kauwhata kauamo heoi, ka taea te whakapai ma te hiahia kia kounga te mahi, te whakatakoto. Pai te whakamahi i te NZGrapher.”

“Kāre te nuinga o ngā kauwhata i eke ki te taumata tika rawa;

- I. *Ko te āwhata o ngā nama ki ngā tūaka*
- II. *Te whakaingoa i ngā tūaka*
- III. *Te whakamahi i te ruri kia hāngai (he mea kounga anō hoki)*
- IV. *Kia timata ngā nama i te 0*
- V. *Kia timata te kauwhata ki te uara $x = 0$*

Taurangi: He maha ngā tauira i mahi i te kauwhata $y = mx$ hei mahi taurangi. Ruarua noa iho i whaputa māramatanga whaitake ki te pūāhua i te kauwhata

Whakaāwhiwhi me te waeine

“Ko ngā pūkenga whakaāwhiwhi tētahi pūkenga ka makere i te horopaki ka puta ngā mati tāpua tika.”

“Ka makeretia hoki ngā waeine i ētahi wā horahanga cm / cm^2 , rōrahi cm / cm^3 ”

Pāheko

Pai te whakamahi i ngā pāheko matua, $\times$, $\div$, $+$, $-$ ngā tātainga ōrau, hautau, ōwehenga

Āhuahanga

I mārama te nuinga ki ngā panonitanga āhuahanga mai i te tautu i ngā panonitanga ki te āta whakamārama i ngā taunga i muri i te panonitanga.

Tauanga & Tūponotanga

Tauanga: Pai ngā tauanga i puta i ngā raraunga i kohia e ngā tauira ma te rangahau, te ine rānei. I te hāngai ēra raraunga ki te pūāhua, ka noho ēnei raraunga he huinga raraunga mo ngā mahi tūponotanga.

Kāre te katoa i mahi te tūponotanga ēngari i whakaaturia te māramatanga ahakoa kāre i te tiki te mahi i te $<$, $>$ i ētahi wā kāti, i pai tonu te tūponotanga i tātaitia.

Pūrongo Paerewa Paetae:

Ko ngā Ākongā i eke ki te **Paetae** i te paerewa paetae nei:

- I whakaatu te tauira i tōna māramatanga ki te whakamahi i ōna pūkenga, tōna mātauranga pāngarau.

- I tino kitea i te māramatanga ki āna mahi pāngarau ki te katoa o te kete manarua ahakoa tau mai, tauanga mai, tūponotanga mai.
- He whānui ngā mahi- i whakaritea e te ākonga i tētehi haerenga ki tāwāhi arā te utu, te wāhi noho, te pūtea mō te kai kātahi ka whakaritea i ētehi mahi kohi pūtea me te nui o te pūtea ka kohia ki te pēnei, ki te pērā. Kātahi ka whakamahi i ngā pūkenga āhuahanga ki te waihanga tīhate.
- Ka whakakōrero te ākonga i āna mahi i te roanga o te kete manarua.

Ko ngā Ākonga **Kāore i whiwhi** i te paerewa paetae nei:

- He ruarua noaiho ngā mahi
- Ko te nuinga kāore i eke kua kore he wāhanga ki te Taurangi- māna ka kore e tino mārama ki āna mahi.
- He whakautu pātai noaiho, kāore e tino whakaatu ana i tāna mōhio ki te pāngarau.
- Kāore te kaiwhakaako i āta whai i ngā tohutohu, i ārahi i ngā ākonga ki ngā mahi.
- He māramatanga tō ngā ākonga ki te pāngarau heoi kāore i nui rawa te taunakitanga.
- I tuhi noaiho i tētehi tohutaka kai, kāore i aro atu ki ngā mahi pāngarau o te tunu kai.

